

TA'LIM JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

*Andijon davlat pedagogika instituti
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi*

3-kurs talabasi Komiljonova Sarvinovz Bunyod qizi

Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15226801>

Annotatsiya. Ushbu maqolada ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati va afzalliklari yoritilgan. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv usullar va sun'iy intellektdan foydalanish ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, maqolada innovatsion yondashuvlarning o'quvchilarning faolligi va mustaqil ta'lim olish jarayonidagi roli tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: innovatsion texnologiyalar, ta'lim, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv usullar, sun'iy intellekt, gamifikatsiya.

XXI asr – texnologiyalar asri bo'lib, barcha sohalarda innovatsion yondashuv muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash samaradorlikni oshirish, o'quvchilarning faolligini kuchaytirish va bilim olish jarayonini yanada qiziqarli qilish imkonini beradi. Ushbu maqolada ta'lim sohasida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati va afzalliklari haqida so'z yuritimiz.

Innovatsion texnologiyalar va ularning ta'lim jarayonidagi o'rni. Innovatsion texnologiyalar – bu zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalari, dasturiy ta'minotlar va pedagogik metodikalar majmuasidir. Bugungi kunda quyidagi innovatsion texnologiyalar keng qo'llanilmoqda:

1. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) – kompyuterlar, internet, elektron ta'lim platformalari yordamida bilim berish va uzatish jarayonini avtomatlashtirish imkonini beradi.

2. Masofaviy ta'lim – onlayn kurslar, virtual darslar va vebinarlar orqali o'qitish imkoniyatini kengaytiradi.

3. Interaktiv ta'lim usullari – elektron doskalar, simulyatorlar va virtual laboratoriyalar yordamida ta'lim jarayonini jonlantirish imkonini yaratadi.

4. Sun'iy intellekt va adaptiv ta'lim tizimlari – o'quvchilarning ehtiyojlariga mos ravishda individual yondashuvni ta'minlaydi.

5. Gamifikatsiya – ta'lim jarayoniga o'yin elementlarini qo'shish orqali o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi.

6. Virtual va kengaytirilgan reallik – VR va AR texnologiyalari yordamida o'quvchilarga interaktiv o'rganish tajribasini taqdim etadi.

Innovatsion texnologiyalarning ta'lim tizimidagi uch asosiy afzalliklari

1. O'qitish samaradorligini oshirish

AKT vositalari yordamida dars jarayonlari yanada vizual va tushunarli bo'ladi.

Elektron resurslar yordamida o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish imkoniyati ortadi.

Sun'iy intellekt asosida individual ta'lim dasturlari ishlab chiqilishi mumkin.

2. Masofaviy va moslashuvchan ta'lim imkoniyatlari

Internet va elektron platformalar orqali istalgan joydan ta'lim olish imkoniyati.

Ishlaydigan va band bo'lgan shaxslar uchun qulay o'quv jadvali yaratish.

Elektron ta'lim materiallari va video darslar yordamida bilim olish jarayonini osonlashtirish.

3. Ta'lim sifatining oshishi va shaxsiy yondashuv

Gamifikatsiya va interaktiv metodlar o'quvchilarning ta'lim jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar o'quvchilarning bilim darajasini tahlil qilib, individual yondashuvni taklif qiladi.

Virtual laboratoriyalar va simulyatsiyalar yordamida amaliy mashg'ulotlarni yanada samarali tashkil etish imkoniyati yaratiladi.

Innovatsion texnologiyalarni joriy etishda yangi qarorlar va qonunlar. O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni joriy etish bo'yicha bir qator yangi qarorlar va qonunlar qabul qilindi. Jumladan:

1. Innovatsion rivojlanish strategiyasi: 2024-yil 13-martdagi Vazirlar Mahkamasining 128-sonli qarori bilan “2024–2025-yillarda O'zbekiston Respublikasining innovatsion rivojlanish strategiyasini amalga oshirish chora-tadbirlari” belgilandi. Ushbu strategiya doirasida ta'lim sohasida innovatsion texnologiyalarni rivojlantirish va joriy etish bo'yicha aniq vazifalar belgilangan.

2. Nodavlat ta'lim tashkilotlarini qo'llab-quvvatlash: 2024-yil 25-noyabrda qabul qilingan qarorga muvofiq, nodavlat maktabgacha va umumiy o'rta ta'lim tashkilotlariga berilgan soliq va bojxona imtiyozlari muddati 2030-yilgacha uzaytirildi. Bu esa xususiy sektorning ta'lim sohasidagi ishtirokini oshirishga xizmat qiladi.

3. Raqamli ekotizimni yaratish: 2025-yilda oliy va professional ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasida yagona edu.uz raqamli ekotizimi ishga tushirilishi rejalashtirilgan. Bu tizim ta'lim jarayonlarini raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalarni keng joriy etishga imkon yaratadi.

Innovatsion texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada rivojlantirish va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Barcha pedagoglar zamonaviy texnologiyalardan unumli foydalanib, dars jarayonlarini interaktiv va qiziqarli shaklda tashkil etishlari muhimdir. Kelajak avlodni raqobatbardosh va bilimli qilib tarbiyalashda innovatsion yondashuvlar hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Azizxo'jayev A.A. “Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat”. – Toshkent: Fan, 2010.
2. Hasanboeva U. va boshqalar. “Innovatsion pedagogik texnologiyalar”. – Toshkent: O'qituvchi, 2015.
3. Mukhitdinov M. “Ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish”. – Toshkent, 2018.
4. UNESCO. “Information and Communication Technology in Education: A Curriculum for Schools and Programme of Teacher Development”. – Paris, 2011.
5. Shaxsiy kuzatuvlar va tajribalar asosida.